

fylldt, samt att, i händelse af Riksdagens bifall till berörda förslag, Riksdagen jemväl måtte medgifva, att det extra ordinarie anslag af 65,000 R:dr, som i nu gällande riksstat finnes för Landförsvars-departementet anvisadt till stall och ridhus i Karlskrona, finge i stället användas till uppförande af dylika byggnader i Landskrona.

Denna nådiga Proposition har Riksdagen så till vida bifallit, att hvad af det under fjerde huvudtiteln uppförda anslag till marinregementet af 248,228 R:dr 42 öre under innevarande och nästkommande år blifver disponibelt, ställts till Eders Kongl. Maj:ts disposition att till erforderligt belopp användas för upprätthållande under samma tid af garnison i Karlskrona, hvarjemte Riksdagen för sin del medgifvit, att det extra ordinarie anslag af 65,000 R:dr, som i nu gällande riksstat är anvisadt till stall och ridhus i Karlskrona, får i stället användas till uppförande af dylika byggnader i Landskrona.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 11 Maj 1872.

N:o 68.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 11 Maj 1872.
— — — — — Andra Kammaren den 11 — —

*Riksdagens underdåliga Skrifvelse, i anledning af Kongl. Maj:ts
nådiga Proposition, angående försäljning till Stora Kopparbergs bergslag af kronolägenheten Hushagen i Stora
Tuna socken af Kopparbergs län.*

(Stats-Utskottets Utlåtande N:o 68 och Memorial N:o 80.)

S. A. K.

Utaf en den 22 sistlidne Mars till Riksdagen afflåten nådig Proposition har inhemsats, hurusom Stora Kopparbergs bergslag, genom Öfver-

direktören C. Tottie, uti underdårig ansökning af den 21 September 1870 hos Eders Kongl. Maj:t anhållit, att bergslaget, som enligt Kammarkollegii arrendekontrakt den 13 Mars 1855 under arrende på 30 års tid, räknadt från och med samma års midfasta, mot en årlig afgift af 216 tunnor spanmål, en femtedel råg och fyra femtedeler hafra, innehade den lands-höfdingen i Kopparbergs län på lön anslagna kronolägenheten Hushagen i Stora Tuna socken af nämnda län, måtte i näder tillåtas att mot en köpeskilling, motsvarande hvad arrendeafgifterna under de 10 åren 1860 till och med 1869 sammanlagt utgjort, enligt bifogad uträkning, uppgående till 22,434 R:dr 86 öre, och en årlig ränta af tiondedelen deraf, 2,243 R:dr 48 öre, få förvärfva full eganderätt till ifrågavarande lägenhet, som enligt en å länets landtmäterikontor förvarad, år 1866 upprättad karta med beskrifning skulle innehålla: 482 refvar 54 stänger åker, 315 refvar 29 stänger skog, 163 refvar 71 stänger betesmark, 1,346 refvar 88 stänger hemskog och 772 refvar 84 stänger utskog; varande uti ansökningen anfört, att, ehuru den inkomst, bergslaget af lägenheten nu åtnjöte, i medeltal under berörda år utgjort årligen endast 1,205 R:dr 46 öre och således betydligt understege arrendeafgiften, samt ehuru bergslaget enligt arrende-kontraktet egde optionsrätt till arrendet vid blifvande ny utarrendering af lägenheten, bergslaget likväл ønskade att få inköpa densamma, derföre att endast derigenom det blefve för bergslaget möjligt att derå, på sätt bergslaget hade för afsigt, anlägga jernverk, hvartill egendomens läge med sjökommunikation till jernvägen emellan Falun och Gefle vore särdeles tjenligt, hvaremot den jernhandtering, bergslaget hittills på andra ställen idkat, numera icke kunde, i anseende till förändrade förhållanden, med fördel bedrifvas.

Efter det vederbörande blifvit i ämnet hörde, hade Eders Kongl. Maj:t tagit detta ärende i nådigt öfvervägande; och som ifrågavarande egen-dom i sin fördelaktiga belägenhet och det till egendomen hörande vatten-fall egde förmåner, hvilka gjorde densamma synnerligen väl egnad för en sådan industriel anläggning, som bergslaget förmält sig ämna derå verk-ställa, och som, om den komme till stånd, otvifvelaktigt skulle, genom ökade näringstillfället för befolkningen i orten, blifva af stort gagn; men dessa förmåner icke kunde komma till användning, så länge eganderätten till lägenheten tillhörde kronan, alltså och då bibehållande af denna eganderätt icke kunde anses vara för kronan af någon särskild vigt, funne Eders Kongl. Maj:t den ifrågasatta försäljningen af samma lägenhet till bergs-laget, om den kunde ske på för kronan fördelaktiga vilkor, icke böra från dess sida möta något hinder.

Vid

Vid dessa vilkors bestämmande borde dock, enligt Eders Kongl. Maj:ts åsigt, tagas i betraktande icke blott det af vederbörande myndigheter beräknade värdet af egendomens särskilda tillhörigheter, utan ock den omständigheten, att kronan, som nu af egendomen uppbure ett högt arrende, icke hade något tvingande skäl att densamma sig afhända, äfvensom att bergslaget, om det, såsom begärdat blifvit, finge omedelbart köpa egendomen från kronan, såmedelst skulle vinna befrielse från täflan med andra spekulanter; och hade med afseende härå Eders Kongl. Maj:t, som funnit egendomen icke lämpligen kunna för framtiden belastas med annan ränta än den, hvilken redan funnes för densamma i jordeboken uppförd och, omsatt i penningar efter Kongl. förordningen den 23 Juli 1869, utgjorde 202 R:dr 75 öre, ansett. att den köpeskilling, som borde för egendomen äskas, skäligen kunde fastställas till 100,000 R:dr.

Denna köpeskilling borde, vid det förhållande, att egendomen nu vore anslagen på lön till landshöfdingen i Kopparbergs län, ingå till landshöfdingelöneregleringsfonden och den bemälde landshöfding tillkommande ersättning för den förlorade indelningen från samma fond utbetalas, hvaremot räntan, som skulle utgöras, på sätt om andra kronoräntor är eller varder stadgadt, syntes böra tillfalla statsverket.

På grund af hvad sålunda blifvit anfört har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen, att ifrågavarande lägenhet med dess i jordeboken nu påfördta ränta måtte, i befinligt skick, försäljas till Stora Kopparbergs bergslag emot en köpeskilling af 100,000 R:dr, att på tid, som Eders Kongl. Maj:t bestämde, inbetalas och landshöfdingelöneregleringsfonden tillgodoföras, samt med vilkor, att det med bergslaget den 13 Mars 1855 om lägenheten afslutade arrendekontrakt vid tillträdet till all kraft och verkan förfölle, utan att något ersättningsanspråk af hvad beskaffenhet som helst kunde af bergslaget mot kronan väckas.

På grund af de i den nådiga propositionen anförda skäl och omständigheter, samt då, under det för handen varande förhållande, att kronolägenheten Hushagen för en längre tid är utarrenderad, densamma icke lämpligen kan genom utbjudande å offentlig auktion afyttras, har Riksdagen, under förutsättning likvälf att försäljningen kommer till stånd inom den 14 Mars 1873, medgifvit densamma på det sätt och de vilkor i öftright, som blifvit i näder föreslagna.

Deremot har Riksdagen funnit sig förhindrad att bifalla Eders Kongl. Maj:ts nådiga förslag, att köpeskillingen skulle tillgodoföras landshöfdingelöneregleringsfonden. Denna fond skulle nemligen af räntan å köpeskillingsbeloppet erhålla en vida högre inkomst än den afgäld, som hittills från

lägenheten utgått, eller som varit för det med fonden afsedda ändamål påräknad; hvadan ock, då värdet å det från lägenheten nu utgående arrende, efter medlet af markegångspriset för åren 1855—1870, hvarunder densamma af bergslaget på arrende innehäfts, med tillägg af forsellön utgör 2,264 R:dr 37 öre, samt, så vidt af handlingarne kunnat inhemtas, någon anledning icke finnes att antaga att, i händelse af egendomens ytterligare utarrendering, högre arrende än det nuvarande skulle kunna betingas, Riksdagen ansett den för samma egendom inflytande köpeskilling skäligen böra, på sätt Kammarkollegium jemväl föreslagit, till statsverket ingå, emot det att å riksstatens sjette hufvudtitel uppföres ett särskildt förslagsanslag, 2,500 R:dr, till bestridande af ersättning efter årligt markegångspris för det till landshöfdingen i länet nu utgående arrendet jemte forsellön derå.

Riksdagen har alltså medgifvit, att den landshöfdingen i Kopparbergs län på lön anslagna kronlägenheten Hushagen i Stora Tuna socken af nämnda län må, utan förändring af dess i jordeboken nu påförda ränta, utgörande, omsatt i penningar efter Kongl. förordningen den 23 Juli 1869, 202 R:dr 75 öre, varda inom den 14 Mars 1873 till Stora Kopparbergs bergslag försåld emot en köpeskilling af 100,000 R:dr, samt med vilkor, att det med bergslaget den 13 Mars 1855 om lägenheten afslutade arrendekontrakt vid tillträdet till all kraft och verkan förfaller, utan att något ersättningsanspråk af hvad beskaffenhet som helst må af bergslaget mot kronan väckas; börande ofvanberörda köpeskilling till Riksgälds-kontoret ingå emot det att å riksstatens sjette hufvudtitel uppföres ett särskildt förslagsanslag å 2,500 R:dr, till bestridande af ersättning, beräknad efter årligt medelmarkegångsvärde å det till landshöfdingen i länet för närvarande från ifrågavarande lägenhet utgående arrende jemte forsellöns-ersättning.

Riksdagen framhärdar etc.

Stockholm den 11 Maj 1872.